

Lovforslag nr. L 191

Folketinget 2014-15

Fremsat den 24. april 2015 af Karsten Lauritzen (V), Peter Skaarup (DF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Mai Mercado (KF)

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejeloven

(Ændring af aldersgrænsen for nævninge og domsmænd)

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1308 af 9. december 2014, som ændret ved § 1 i lov nr. 1242 af 18. december 2012, § 3 i lov nr. 176 af 24. februar 2015 og § 2 i lov nr. 270 af 25. marts 2015, foretages følgende ændring:

1. I § 69 ændres »fylder 70 år« til: »fylder 75 år«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2015.

Stk. 2. Grundlisteudvalg kan for lægdommere udtaget i perioden fra den 1. januar 2015 til den 30. juni 2015 udvide grundlisten gældende fra 2016 med lægdommerne, der ville falde for den hidtil gældende aldersgrænse i retsplejelovens § 69.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Der gælder i dag en aldersgrænse på 70 år for personer, der udtages til at være nævning eller domsmænd (læggdommere). Læggdommere vælges for 4 år ad gangen og må ikke fylde 70 år i løbet af de 4 år, udtagelsen gælder. Det betyder i praksis, at personer på helt ned til 65 år bliver afskåret fra at være læggdommere. Aldersgrænsen for læggdommere blev indsat i retsplejeloven i 1962. Baggrunden for bestemmelsen fremgår ikke direkte af bemærkningerne til loven, men antages at have sammenhæng med den pligtige afgangsalder for dommere.

2. Lovforslagets baggrund og formål

Det er forventningen, at levealderen i de kommende år vil stige. Danskerne trækker sig senere tilbage fra arbejdsmarkedet, og i dag udgør alder langtfra samme barriere for at indgå i det almindelige samfundsliv, som den gjorde for bare 10 eller 20 år siden. I dag vil de fleste mennesker mellem 65 og 74 år derfor uden problemer kunne varetage hvervet som læggdommer.

Hvervet som læggdommer kræver naturligvis en helbreds- og sindstilstand, der gør, at man samlet set er egnet til at sætte sig ind i nye problemstillinger og træffe beslutninger efter fremlæggelsen af beviser. Derfor findes der allerede i dag regler, der afskærer personer med dårligt psykisk eller fysisk helbred fra at kunne blive læggdommere. På samme måde kan personer, der ønsker at blive fritaget fra hvervet som læggdommer på grund af deres helbredstilstand, blive det.

Justitsministeriet har i februar 2013 oplyst til Folketingets Retsudvalg, at der er nedsat en arbejdsgruppe under Justitsministeriet, der skal se på udvælgelsen af læggdommere. Arbejdsgruppen skulle oprindeligt have afsluttet sit arbejde i løbet af 2013. Det er dog ikke sket. Folketingets Retsudvalg har siden spurgt til arbejdsgruppens konklusioner i december 2013, juli 2014, november 2014 og senest i februar 2015. Svaret er, at arbejdsgruppen fortsat er ved at afslutte sit arbejde.

3. Lovforslagets indhold

3.1 Gældende ret

Det følger af § 69 i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1308 af 9. december 2014, at til nævning eller domsmand kan med de af § 70 følgende undtagelser udtages enhver uberygtet mand eller kvinde, der har valgt til Folketinget, medmindre den pågældende fylder 70 år inden udløbet af det tidsrum, for hvilket grundlisten gælder, eller på grund af åndelig eller legemlig svaghed eller utilstrækkeligt kendskab til det danske sprog er ude af stand til at fyldestgøre en nævnings- og domsmands pligter.

3.2 Den foreslåede ordning

Det er forslagsstillernes opfattelse, at de nuværende regler om udpegelse af læggdommere er utidssvarende, og de bør derfor ændres hurtigst muligt. Forslagsstillerne havde gerne ventet på konklusionerne fra arbejdsgruppen under Justitsministeriet, men mener på det foreliggende grundlag ikke, at det giver mening at vente længere. Derfor foreslås det med dette lovforslag, at aldersgrænsen i retsplejelovens § 69 hæves fra 70 år til 75 år.

Der foreslås en overgangsordning for de læggdommere, som er udnævnt i foråret 2015. Det foreslås således, at kommunernes grundlisteudvalg kan vælge at udvide listen gældende fra 2016 med den gruppe af læggdommere, der grundet den nuværende aldersgrænse på 70 år er blevet udelukket fra hvervet som læggdommere, men som med forslaget igen vil kunne blive læggdommere.

4. Økonomiske konsekvenser for det offentlige og for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske konsekvenser hverken for det offentlige eller for erhvervslivet.

5. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

6. Forhold til EU-retten

Lovforslaget vurderes ikke at have konsekvenser i relation til EU-retten.

7. Høring

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. marts 2015 til den 17. april 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Beskæftigelsesministeriet, Civilstyrelsen, Danmarks Domstole, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsfremme, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri (DI), Dansk InkassoBranche-forening, Danske Advokater, Danske Inkassoadvokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Særlige Klageret, Direktoratet for Kriminalforsorgen, DJØF, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, HK-Landsklubben for Politiet, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Højesteret, Institut for Menneskerettigheder, Juridisk Institut – Syddansk Universitet, Juridisk Institut – Aalborg Universitet, Juridisk Institut – Aarhus Universitet, Justitia, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening (KL), Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Københavns Byret, Københavns Universitet - Det Juridiske Fakultet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Procesbevillingsnævnet, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Aal-

borg, Præsidenten for Retten i Århus, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Retten i Esbjerg, Retten i Glostrup, Retten i Helsingør, Retten i Herning, Retten i Hillerød, Retten i Hjørring, Retten i Holbæk, Retten i Holstebro, Retten i Horsens, Retten i Kolding, Retten i Lyngby, Retten i Nykøbing F., Retten i Næstved, Retten i Odense, Retten i Randers, Retten i Roskilde, Retten i Svendborg, Retten i Sønderborg, Retten i Viborg, Retten i Aalborg, Retten i Aarhus, Retten på Bornholm, Retten på Frederiksberg, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigspolitiet, Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, Statsforvaltningen (alle regioner), Sø- og Handelsretten, Tinglysningssretten, Vestre Landsret, Østre Landsret og Århus Retshjælp.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås, at aldersgrænsen for nævninger og domsmænd hæves fra 70 år til 75 år.

Til § 2

I stk. 1 foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2015.

I stk. 2 foreslås en overgangsordning for de lægdommere, som er udnævnt fra den 1. januar 2015 til den 30. juni 2015 således, at grundlisten fra 2016 kan udvides med lægdommere, der ville falde for aldersgrænsen i retsplejelovens § 69.

Skriftlig fremsættelse

Karsten Lauritzen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Ændring af aldersgrænsen for nævninge og domsmænd).

(Lovforslag nr. L 191)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret*Gældende formulering*

§ 69. Til nævning eller domsmand kan med de af § 70 følgende undtagelser udtages enhver uberygtet mand eller kvinde, der har valgret til Folketinget, medmindre den pågældende fylder 70 år inden udløbet af det tidsrum, for hvilket grundlisten gælder, eller på grund af åndelig eller legemlig svaghed eller utilstrækkeligt kendskab til det danske sprog er ude af stand til at fyldestgøre en nævnings og domsmands pligter.

*Lovforslaget***§ 1**

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1308 af 9. december 2014, som ændret ved § 1 i lov nr. 1242 af 18. december 2012, § 3 i lov nr. 176 af 24. februar 2015 og § 2 i lov nr. 270 af 25. marts 2015, foretages følgende ændring:

1. I § 69 ændres »fylder 70 år« til: »fylder 75 år«.